SISTEMATIZAREA PARCULUI DE CULTURĂ ȘI ODIHNĂ I. V. STALIN – BUCUREȘTI

Autor: arh. Constantin Moșinschi; Colaboratori: arh. René Ghelman, arh. Ion Ștefan, arh. Lidia Andronescu, arh. Mario Stoppa, arh. Gheorghe Nadrag, arh. Aurel Tofan, arh. Justin Vlădescu, proiectant Panait Grădinaru; Institutul Proiect-București

Ca urmare a unei hotărâri luate de Comitetul executiv al Sfatului popular al Capitalei în februarie 1957, Institutul Proiect-București a primit însărcinarea de a elabora tema și planul pentru sistematizarea generală, extinderea și înfrumusețarea Parcului de cultură și odihnă I. V. Stalin din București.

Am fost bucuroși să primim, în cadrul Institutului Proiect-București, însărcinarea de a studia, ajuta și valorifica colectiv de colaboratori această problemă interesantă prin amploarea, complexitatea și specificul ei și de a elabora tema și proiectul respectiv sub forma unui studiu preliminar.

De la început a apărut necesitatea întocmirii unui studiu critic al situației existente, pornind de la un scurt istoric, trecând la delimitarea condițiilor naturale, sistematizare, zonificare, poziție, caracter, stil, circulații exterioare și interioare, plantații, dotări și date statistice și ajungând la concluziile generale ale acestor considerații critice.

Scopul acestui studiu critic amănunțit a fost acela de a descoperi și a determina în mod sistematic premisele necesare întocmirii unei teme de proiectare susceptibile să ducă la scopul urmărit.

În actuala delimitare este cuprins parcul vechi de 65 ha și parcul denumit nou (atracțiile), de 55 ha, constituind în prezent cel mai mare parc al orașului. Fostul teren de golf și Muzeul satului nu aparțin acestui parc.

Condițiile naturale ale parcului I. V. Stalin sunt dintre cele mai favorabile, datorită lacului Herăstrău, variațiilor de teren, calității solului și umidității regiunii care, în ansamblu, oferă condiții minunate pentru dezvoltarea unui foarte frumos spațiu verde în cea mai sănătoasă și liniștită regiune a Capitalei.

În cadrul orașului, parcul se înscrie favorabil în zonele verzi ale lui, deși este situat excentric față de cartierele construite. Acest inconvenient este corectat prin buna lui legătură cu principalele artere de circulație.

Sistematizarea proprie rezultă însă dintr-o serie de deficiențe provenite din faptul că dezvoltarea în timp nu s-a făcut după un plan de ansamblu inițial, bine gândit, ci pe tronsoane, mai mult sau mai puțin coordonate, lipsind viziunea unui mare ansamblu armonios conceput, deși anumite porțiuni sunt valoroase din punct de vedere peisagistic.

Zonificarea actuală a parcului este clară: o zonă liniștită, pentru cultură și odihnă (parcul vechi), și o zonă zgomotoasă pentru sport și atracții (parcul nou). În schimb, zona de servicii este amplasată într-o poziție centrală, atrăgând astfel impropriu gruparea compozițională monumentală a parcului, iar zona principală de jocuri pentru copii este nefericit înghesuită între lac și Muzeul Nordului; de asemenea, Muzeul satului, cazat pe fostul teren de golf,

creează zone de discontinuitate în parc, nefiind integrate acestuia, iar zonele de împădurire de protecție lipsesc.

Circulațiile exterioare sunt, în general, satisfăcătoare, cu excepția bulevardului Stalin, arteră importantă a orașului, care se termină cu totul necorespunzător în lac, legătura cu șoseaua Nordului și șoseaua Pipera făcându-se defectuos, peste podul de la Bordei. Intrările principale nu sunt puse în valoare și nu sunt arhitectonic marcate. Parcaje pentru autovehicule nu există.

Circulațiile interioare ale parcului, pe uscat și pe apă, nu sunt satisfăcătoare. Unele sunt insuficiente (de la Arcul de Triumf), altele sunt supradimensionate (parcul de atracții), iar pentru multe s-a făcut abuz de asfaltare în detrimentul vegetației.

În ceea ce privește plantațiile, în afară de câteva masive din arbori mari, se constată că majoritatea sunt mici, tinere și necomplete ca masă, grupare, densitate și specii. Spațiile umbrite sunt mult prea mici față de cele însorite.

Acest parc de 120 ha primește în zilele frumoase, sărbătorești, cca. 100 000 de persoane zilnic, iar în zilele de lucru cca. 5 000 de persoane. Din 1951, numărul vizitatorilor a crescut considerabil, în special pentru odihnă și plimbări, pentru activitatea culturală și spectacole.

Sectorul spectacolelor este insuficient dotat, iar activitatea sportivă nu este clar conturată. Acum, la orele de vârf, sunt ca. 6 000 de vizitatori pe oră, astfel încât, la forma de 60 m de vizitare și la norma de deservire de 1/10, rezultă că parcul deservește normal o populație de cca. 160 000 de locuitori ai orașului, adică foarte aproape de capacitatea maximă. De aici rezultă necesitatea extinderii ca previziune de viitor, față de creșterea continuă a populației Capitalei.

O restructurare a întregii organizări a activității sportive ar remedia menționatele neajunsuri. Lipsesc de asemenea dotările cu transport popular: spații pentru serbări câmpenești, localuri de consum adecvate.

Concluziile generale ale considerării critice asupra situației existente sunt următoarele: realizările de până acum par valoroase sub numeroase aspecte; însă este necesară o completare și o reorganizare generală pentru a se ajunge la o concepție unitară, coerentă și durabilă.

Chiar așa cum este, acest parc este frumos. Analiza aprofundată a situației existente duce totuși la concluzia că foarte multe aspecte sunt încă deficitare și că o serie întreagă de ameliorări îl pot duce la desăvârșirea calității acestui parc, făcându-l cel mai frumos și mai reprezentativ din București. Să nu uităm că pe vremuri și sub regimurile noastre orășănice, așa-zisa tradiție românească s-a pierdut în decursul anilor și că actuala situație trebuie corectată.

(Autor: Arh. CONSTANTIN MOȘINSCHI - Apărut în Arhitectura RPR nr. 3/1958)

SISTEMATIZAREA PARCULUI DE CULTURĂ ȘI ODIHNĂ I. V. STALIN – BUCUREȘTI (articolul original)